



### In deze Ultrera

- Van de redactie
- Voorjaarsbijeenkomst
- In memoriam: Patxi
- Geïnspireerd door Franciscus
- Stempelpost Enschede
- Driedaagse fietstocht
- Vrijwilligers pelgrimskantoor
- Pelgrimspassen Vessem
- Rectificaties Jacobsstaf
- Salida
- Colofon



### Van de redactie

Januari. Ik loop met de hond door een nat grijs Vondelpark en heb heimwee naar Spanje. Twee jaar achtereen mocht ik in deze tijd van het jaar een wintercamino lopen, door wind, regen, sneeuw, kou en zon: elke dag was anders en een feestje. Het genas mij voorgoed van mijn angst voor 'slecht weer op de camino' en leverde een buitengewoon goed humeur op.

Dit jaar zit het er niet in. Voorlopig blijf ik hier. We – man, hond en ik – hebben januari in het park doorstaan. Blue Monday is weer voorbij en de dagen worden al iets langer. Nog even en het is lente: een voorjaarsbijeenkomst in Amsterdam en hoog tijd om nieuwe wandelplannen te maken. Wat zullen we dit jaar eens gaan doen? Frankrijk, Italië, iets heel wilds of toch maar weer gewoon Spanje?

Dat Vondelpark, dat is eigenlijk ook elke dag anders.

*Ria Meinema*

## Voorjaarsbijeenkomst in Amsterdam

*De regio Amsterdam is druk bezig met de voorbereidingen voor de landelijke ledenbijeenkomst op 12 maart. Hoewel Amsterdam al sinds het mirakel van 1345 pelgrimsstad is, heeft de stad op deze dag juist de hedendaagse pelgrim veel te bieden. Naast de algemene ledenvergadering zijn er lezingen en informatiebijeenkomsten voor grotere groepen, en kleinere workshops voor twaalf tot dertig personen.*

In een van de **lezingen** zal het middeleeuwse Amsterdam en het bovengenoemde mirakel centraal staan. ‘Boeddhistisch pelgrimeren’, ‘gastvrijheid vanuit kloosters vroeger en nu’ en ‘hedendaags pelgrimeren met moderne media’ zijn de thema’s van de andere lezingen.

Er zijn - zoals altijd - **informatiebijeenkomsten** voor fietsers en lopers, waarin kennis over uitrusting, routes, overnachtingadressen, etc. gedeeld wordt.

Daarnaast wordt een grote diversiteit aan **workshops** aangeboden. Er zijn bijvoorbeeld praktische workshops over ultralight pelgrimeren, lopen met je smartphone en GPS, reisverhalen schrijven, lopen zonder blessures, tekenen in je dagboek, homeopathie onderweg, hospitaleren in de herberg van Roncesvalles en hospitaleren in andere herbergen.



In de meer beschouwelijke workshops komen de volgende thema’s aan bod: vrouw alleen op de camino, sublieme ervaringen onderweg, wanneer ben je een echte pelgrim, pelgrimvreemdeling, weer thuis na de camino.

En tenslotte bieden de workshops spiritualiteit veel ruimte om met elkaar ideeën en ervaringen uit te wisselen en soms te oefenen. Deze workshops vragen om actieve deelname.

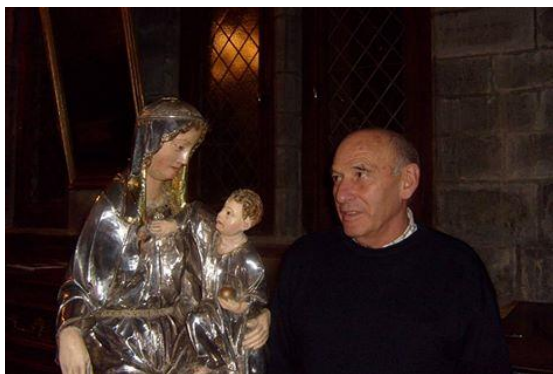
Op de **informatiemarkt** is onder andere informatie te verkrijgen over bagage-wandelkarren, herbergen, reisorganisaties en fietsvervoer. Diverse werkgroepen presenteren zich, er is informatiemateriaal te koop en er zijn – nieuw! – Spaanse delicatessen ter plaatse.

**Stadwandelingen** kunnen worden gemaakt onder leiding van gidsen van het Gilde van Amsterdam, in groepjes van maximaal 10 personen.

U moet nog even wachten! Op 6 februari start de aanmelding. Dan vindt u uitgebreide informatie over alle onderdelen van het programma en het aanmeldingsformulier op de [website](#).

## In Memoriam: Patxi Echeverría París

Op 2 januari jl. overleed Patxi, onze steun en toeverlaat in de albergue van Roncesvalles. Patxi werd geboren in het oude gebouw van het klooster naast de herberg. Het grootste deel van zijn leven was hij als administrador van de Colegiata de spil van het klooster. De laatste jaren, toen zijn ziekte begon op te spelen, droeg hij de werkzaamheden langzamerhand over aan zijn dochter Edurne, maar was nog steeds aanwezig.



De begrafenis vond - zoals gebruikelijk in Spanje - de dag na zijn overlijden plaats. Namens het Genootschap zijn Tonny Willems en Helmut Brouwer spoorlags naar Spanje afgereisd om de indrukwekkende mis in Roncesvalles en de begrafenis op het kerkhof van Burguete bij te wonen. De kerk van Roncesvalles was afgeladen vol tijdens de mis, die werd voorgegaan door prior Don Juan Carlos met zestien kanunniken van het

klooster. Aanwezig was ook de bisschop van Pamplona. Prachtige bloemen, waaronder die van het Nederlands Genootschap, sierden het altaar en de kist. Wij brachten de condoleances over van het bestuur, onze leden en hospitaleros. Edurne, Marisol en de andere leden van het klooster stelden dit zeer op prijs.

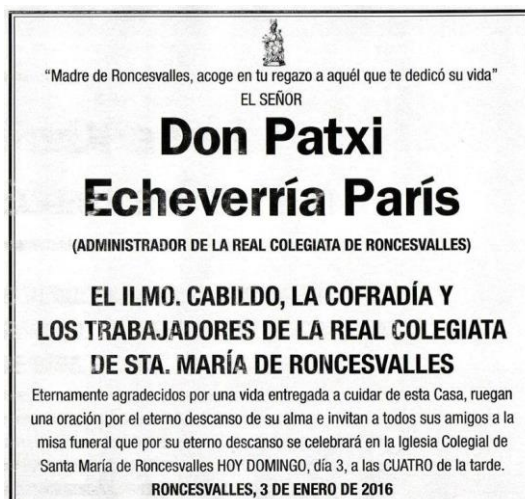
### Ervaringen

Sinds 2002 verzorgt ons Genootschap de opvang van pelgrims in Roncesvalles. Dit ging altijd in nauwe samenwerking met Patxi. Vanaf het begin klikte het tussen de Nederlanders en het Spaanse klooster. Patxi was een pragmatisch werker; zijn doel was pelgrims zo probleemloos mogelijk opvangen in deze gewijde plaats.

Hij zorgde voor de juiste voorzieningen en gebouwen; wij verzorgden de gastvrije opvang van de pelgrims. Daarbij verwachtte hij van ons zelfstandigheid, en gaf hij ons een grote mate van vrijheid in het zelf oplossen van problemen. Als dank voor onze inzet werden de hospitaleros perfect verzorgd. Zijn waardering liet hij vaak blijken met extra flessen Patxaran, kaakjes en met kistjes aardbeien of kersen. Bij technische problemen zorgde hij dat deze snel werden opgelost. Patxi was bijna altijd in het gebouwencomplex aanwezig, met een gulle glimlach en een warme ontvangst.

Patxi laat een leegte achter. Hij was een buitengewoon aimabel en fijn mens, en we blijven met warme gevoelens aan hem denken.

*Namens de Werkgroep Hospitaleren Roncesvalles,  
Helmut Brouwer*



## Geïnspireerd door Franciscus?



Vanaf maart loopt in het Catharijneconvent in Utrecht een tentoonstelling over Franciscus van Assisi. De tentoonstelling geeft een overzicht van hoe deze beroemde heilige door de eeuwen heen door kunstenaars verbeeld werd. Daarnaast zijn de organisatoren op zoek naar persoonlijke verhalen van mensen die heden ten dage geïnspireerd worden door Franciscus. Daarvoor willen ze Zusters, Broeders en individuen die een persoonlijke relatie met Franciscus hebben interviewen. De interviews worden - op 15 februari - gefilmd en worden onderdeel van de tentoonstelling.

Als u een persoonlijke relatie met Franciscus heeft, bijvoorbeeld doordat u een bedevaart maakte en wilt vertellen wat zijn gedachtengoed voor u betekent, kunt u contact opnemen met het Museum Catharijneconvent via [OE4@catharijneconvent.nl](mailto:OE4@catharijneconvent.nl). Wie weet, maakt uw verhaal straks deel uit van de tentoonstelling.

Voor meer informatie over de tentoonstelling kunt u terecht op de [website van het museum](#).



## Schelp en stempel in Enschede

Sinds enige tijd siert een uit Santiago de Compostela meegenomen schelp de voorgevel van de Jacobskerk in Enschede. Op 23 januari werd de schelp tijdens een bijeenkomst van de regio Oost-Nederland onthuld en ingezegend.

Hiermee is Enschede een officiële stempelplaats geworden voor pelgrims die Oost-Nederland aandoen op hun camino, of die daar van start gaan. De bijeenkomst was druk bezocht, zowel door ervaren pelgrims als door een groot aantal pelgrims die informatie zochten voor hun eerste fiets- of wandelpelgrimage.



## Driedaagse pelgrimsfietstocht

Voor mensen die van plan zijn naar Santiago te fietsen of die ervaring willen opdoen met pelgrimeren op de fiets, organiseert het pelgrimsinformatiecentrum in Sint Jacobiparochie van 22 april tot en met 24 april een driedaagse fietstocht.

De tocht begint op vrijdag in Sint Jacobiparochie, de startplaats van de Jacobsweg in Friesland, en voert lang prachtige plaatsjes naar het Overijsselse Hasselt, de finishplaats van de Jacobsweg uit Sint Jacobiparochie en Uithuizen. Op dag 2 gaat de route vanuit Hasselt door de provincies Overijssel, Drenthe en Friesland verder naar het Groningse Uithuizen, de startplaats van de Jacobsweg in Groningen. Op de derde dag leidt de tocht vanuit Uithuizen weer terug naar Sint Jacobiparochie. Er wordt zoveel mogelijk langs wegen en paden gefietst die oorspronkelijk deel uitmaakten van de pelgrimsroute naar Santiago. De dagafstanden bedragen rond de 100 km.

De tocht is opgezet voor toekomstige en oud Santiago-pelgrims op de fiets. Nieuwelingen krijgen de kans ervaring op te doen en vertrouwd te raken met het rijden van langere afstanden met bepakking, en kunnen hun materialen testen. Ervaren Santiago-pelgrims kunnen hun kennis delen met pelgrims in sp . Zij kunnen verder hun kennis over de Jacobsroutes en plaatsen in het Noorden van Nederland uitbreiden.

Voor informatie en aanmelding kunt u mailen naar [informanten.jacobiparochie@santiago.nl](mailto:informanten.jacobiparochie@santiago.nl). Aanmelden kan tot 1 april. Begin april worden de routebeschrijving en het overzicht van de overnachtingsadressen op de route verstuurd. Kosten van inschrijving bedragen 12,50 euro. Overnachtingen en maaltijden tijdens de tocht zijn voor eigen rekening.

Het Pelgrimsinformatiecentrum in Sint Jacobiparochie organiseert deze route in samenwerking met de regio's Fryslan, Groningen-Drenthe, Oost van het Genootschap en het Jabikspaad.



## Gezocht: vrijwilligers voor het pelgrimskantoor



Het Acogida Cristiana en el Camino (ACC) is op zoek naar vrijwilligers voor het komende seizoen. Het ACC levert onder andere vrijwilligers voor het pelgrimskantoor in Santiago de Compostela. Deze vrijwilligers vangen pelgrims op die in de rij staan te wachten bij het kantoor, en bij drukte helpen ze met het uitschrijven van de compostela's. Daarnaast gaan er via het ACC ook hospitaleros aan het werk in kerkelijke herbergen op diverse camino's in Spanje.

Het ACC verwacht van vrijwilligers dat zij minimaal een periode van twee weken beschikbaar zijn, affiniteit met het christendom hebben en voorafgaand aan hun werkperiode bereid zijn een training te volgen. Kennis van de Spaanse taal is aan te raden. Meer informatie (in het Spaans) is te verkrijgen via [de site van het ACC](#). Voor meer informatie en een inschrijfformulier in het Engels kunt u ook mailen naar [info@acogidacristianaenelcamino.es](mailto:info@acogidacristianaenelcamino.es).

---

## Pelgrimspassen Vessem

Behalve bij het Genootschap zijn in Nederland ook in Vessem erkende pelgrimspassen verkrijgbaar. Via de link naar het Oficina de Acogida al Peregrino, zoals opgenomen in de vorige Ulteia, komt u echter bij een verouderd adres terecht. De correcte gegevens zijn: Pelgrimshoeve Kafarnaüm, Servatiusstraat 11, 5512 AJ Vessem. Telefoon: 0497 591 207; e-mail: [info@pelgrimshoevekafarnaum.nl](mailto:info@pelgrimshoevekafarnaum.nl); website: [www.pelgrimshoevekafarnaum.nl](http://www.pelgrimshoevekafarnaum.nl).

Vanaf 17.00 uur is er vrijwel altijd iemand aanwezig, en op veel andere tijdstippen ook. Voor de zekerheid kunt u van tevoren even bellen.

---

## Rectificaties Jacobsstaf 108



Een opmerkelijke lezeres van de Jacobsstaf attendeerde de redactie op een foutieve datum. In Jacobsstaf 108 op pagina 53 in het artikel over de lezingen en cursussen voorjaar 2016 - kloosters, broederschappen en gastvrijheid - onder het kopje De Abdij van Conques, wordt de datum 18 maart vermeld. Dit moet woensdag 16 maart zijn.

Ook wist zij te vertellen dat de herberg in Roncesvalles niet Aterpea heet, zoals vermeld in het onderschrift bij de foto op pagina 6 in de Entrada. Aterpea is het Baskische woord voor herberg. Op het bordje bij de deur van de herberg in

Roncesvalles staat de naam zowel in het Spaans als in het Baskisch vermeld: Albergue Roncesvalles - Oreaga Aterpea.

---

## Theatervoorstelling Onderweg in Elst

De voorstelling Onderweg is geïnspireerd door de tocht die Jan van Woerkom in 2011 naar Santiago de Compostela maakte. Aanvankelijk ging hij op pad om het einddoel te bereiken, maar gaandeweg ontwikkelde hij zich als pelgrim, als zoeker naar het leven, als ontdekker van grenzen, als ontmoeter van mensen.

De voorstelling neemt u mee in (ont)roerende verhalen, prachtige liederen en treffende gedichten rond thema's als ontmoeting, vrijheid, verliezen en winnen, onzekerheid, de lol van het op weg zijn en dromen over de toekomst.

Reacties van eerdere toeschouwers waren lovend: *'De voorstelling was indrukwekkend en raakte me in mijn ziel', 'Prachtig koor en verhalen die recht uit het hart kwamen' en 'Mooie verbinding tussen persoonlijke gevoelens en actuele thema's.'*

De liederen worden uitgevoerd door koor Mazing Joy, met medewerking van Christine Termonia, Hans Kievits en Rudy Kruijf. De muzikale leiding is in handen van Ilja van Luijk. Verhalenverteller is Jan van Woerkom.

De voorstelling is te zien op 21 februari, van 14.30 tot 16.45 uur in Theater De Kik, Dorpsstraat 39 in Elst.

Toegangskarten kosten 10,00 euro voor NGSJ-leden, en 12,50 euro voor niet-leden. U kunt kaarten voor de voorstelling reserveren via [regio.Arnhem-Nijmegen@santiago.nl](mailto:regio.Arnhem-Nijmegen@santiago.nl). Verdere informatie over Mazing Joy is te vinden op de [website](#) van het koor.





## Korte berichtjes en weetjes

### Boeddhistisch pelgrimeren

De Nederlandse boeddhist en ecooloog Maarten Olthof, die tijdens de voorjaarsbijeenkomst in Amsterdam op 12 maart een lezing zal verzorgen over boeddhistisch pelgrimeren, was onlangs te zien in een aflevering van de EO/IKON-serie De Pelgrim. Via [deze link](#) kunt u de aflevering bekijken.



### 2015: meer dan 260.000 pelgrims

Op de kop af 3.500 Nederlanders ontvingen in 2015 een compostela. Dat waren er 41 meer dan in 2014. Begin januari publiceerde het pelgrimskantoor van Santiago de officiële cijfers van de aantallen pelgrims die vorig jaar in Santiago arriveerden en zich bij het pelgrimskantoor meldden. In totaal waren dat er 262.515, bijna 25.000 meer dan het jaar ervoor.

53% hiervan waren van het mannelijk geslacht, tegenover 47% vrouwen. 26% begon de tocht in Sarría, de populairste startplaats. 12% koos de langere route en begon in Saint-Jean-Pied-de-Port. Maar liefst 578 mensen startten in Nederland.

90% kwam al lopend aan, zo'n 10% arriveerde per fiets. Bijna tweederde van de pelgrims liep of fietste de Camino Francés; anderen kwamen via andere routes naar het graf van de apostel. Het meest populair van die andere routes waren de Portugués, de Norte en de Primitivo.

Het merendeel van de pelgrims bestaat nog steeds uit Spanjaarden (47%); zij worden gevolgd door de Italianen, Duitsers en Amerikanen. Op de vraag in het pelgrimskantoor wat de motivatie voor de pelgrimage was antwoordde 54% met 'religieuze en andere redenen', 38% met 'religieus' en 8% met 'andere redenen'. U kunt de cijfers [hier](#) bekijken.



## Roncesvalles van boven



In de veelheid van caminofilmmpjes op YouTube ontdekten we deze recente toevoeging: ‘ons’ Roncesvalles gefilmd vanuit een drone, via deze [link](#).

Ook leuk: een Google Earth animatie van de hele Francés, via deze [link](#).

## Caminoblogs

Geïnteresseerd in weblogs over de camino of heeft u er zelf één geschreven? De website van het Genootschap geeft een overzicht van blogs van haar leden.

U kunt er zoeken op lopers of fietsers, routes en op datum. Bent u lid, maar staat uw blog er nog niet bij, dan kunt u deze aanmelden via uw profiel.

[Hier](#) vindt u de blogs. En [hier](#) vindt u in de linkerkolom meer informatie hoe het werkt.

Veel lees- en schrijfplezier!

Zing, loop, huil, lach, blog en bewonder!



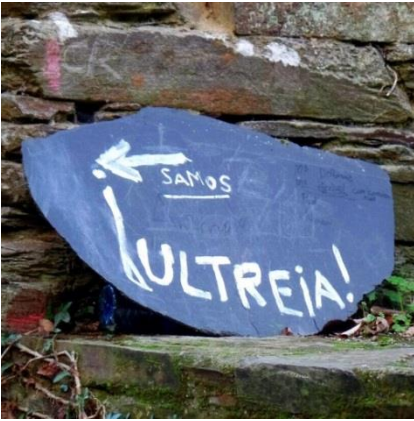
### Als een pelgrim...

Is het jouw droom om ooit de pelgrimsroute naar Santiago de Compostela te lopen? Het Nederlands Genootschap van Sint Jacob helpt je bij de voorbereiding. Ontmoet reizigers die op pad gaan of zijn geweest. Veel pelgrims beschouwen de tocht als een spirituele, sociale én culturele belevenis. [www.santiago.nl](http://www.santiago.nl)

## NGSJ in Kampioen

Bijna vier miljoen ANWB-leden werden in het januarinumnummer van het ledenblad Kampioen geattendeerd op de mogelijkheden van het Genootschap met deze vermelding in de rubriek Reisnieuws op pagina 71.

## Colofon



Redacteur: Ria Meinema

Redactieadviseurs: Monique Walrave  
Suzanne van der Beek

Verzending: Han Lasance

De volgende Ultreia verschijnt eind februari 2016.

Wij zien uw kopij graag voor 15 februari tegemoet via [ultreia@santiago.nl](mailto:ultreia@santiago.nl)

### *Aanwijzingen voor de auteur*

Ultreia wil attenderen op allerlei zaken en streeft daarom naar korte berichten.

Uw kopij (maximaal 300 woorden) graag in platte tekst, dat wil zeggen zonder opmaak, zoals inspringen, vet gedrukt, onderstreept of met kaders. Met een foto bij uw artikel zijn we ook altijd blij.

### *Activiteiten van derden*

In Ultreia is ook plaats voor de aankondiging van activiteiten van derden. Opname in Ultreia betekent echter niet dat het Genootschap garant staat voor de kwaliteit ervan.

